

Nalilersuineq

Naalakkersuisut kinguaassiuutitigut
atornerluineq akiorniarlugu
periusissiaat 2018-2022

Killiliisa

NALILERSUINEQ, 2022
PAARISA

ISUMAGINNINNERMUT
AQUTSISOQARFIK
SOCIALSTYRELSEN

Siulequt

Naalakkersuisut 2017-imi *Killiliisa* aallartissimavaat, taannalu piffissamut 2018-2022-mut kinguaassiuutitigut atornerluisarnermut akiuniarluni periusissiaavoq. Tassunga atatillugu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik 2018-imi taaguut Killiliisa atorlugu kinguaassiuutitigut atornerluisarnerup pinaveersaartinnissaannut suliniutinik anguniagaqarfiusussanik aallartitsisimavoq. Periusissiamut tunngaviliunneqartut pisunik paasissutissanillu nuna tamakkerlugu misissuinerit aqutugalugit katersorneqartunik aallaaveqarput ¹.

Killiliisap ukiumoortumik nalunaarusiaa 2019-imi saqqummersinneqarsimavoq, Killiliisallu najoqqutassiaanut nalunaarusiaq 2020-mi saqqummersinneqarsimalluni.

Nalunaarusiaq una suliniutit Killiliisa pillugu periusissiamut atatillugu aallartinneqarsimasut nalilersuiffiginerannik imaqarpoq. Nalilersuinermi tassani suliniutini aallartinneqareersuni ilimagineqarallartut uuttuutaagallartullu qulaajarneqarnissaat siunertaavoq. Periusissiami suliniutini anguniarneqartussanut tunngatillugu sumut killittoqarsimanera nalunaarusiami takutinneqarniarpoq, anguniarneqartussallu anguniarnissaannut ingerlaqqittoqarnissaa anguniarlugu suliniutissat sorliit qitiutinneqarnerussanersut tikkuussiffiunissaat aamma allaaserineqassaaq.

Nalilersuineq piffissap ingerlanerani suleqatigiit naapittarnerannit paasissutissanik katersorneqarsimasunit tunngaveqarpoq. Tamatuma saniatigut nalilersuineq kisitsisinik paasissutissanik imaqarpoq, tamakkulu kinguaassiuutitigut atornerluinerit nalunaarutigineqartut pillugit Politiit paasissutissaataannik aallaaveqarput. Suleqatigiit nalunaarusiamut matumunnga paasissutissat tunngavigineqartut qulakkeernissaannut annertuumik suliniuteqarsimanerannut immikkut qutsavigaagut.

Atuarluarisi!

ISUMAGINNINNERMUT
AQUTSISOQARFIK
SOCIALSTYRELSEN

---

¹ Taakkununnga ilaavoq misissuisitsisimaneq "Inuusuttuuneq nalominartulik" 2011-meersoq, tassanilu meeqqat atuarfianni klassini angajulliusuni atuartut 481-iusut akornanni niviarsiaqqat 32 %-ii nukappiaqqallu 9,4 %-ii ukioqatigisaminniit aamma/imaluunniit inersimasumit kinguaassiuutitigut atornerlunneqartarsimasut paasinarsivoq. Kisitsisit taakkua 2004-p kingorna allanngorsimangillat.

Imarisaa

Siulequt.....	1
Eqikkaaneq innersuussutillu.....	3
Tunuliaqutaasut.....	5
Atortussat periuserlu.....	5
Killiliisami isumarineqartoq.....	6
Suliniutit iliuusissallu allat.....	6
Killiliisa pillugu periusissiaq (2018-2022).....	8
Malinnaasoqatigiit.....	8
Tamanut isiginnilluni suliniuteqarnerit.....	9
Iliuusissat siuarsaaffiusinnaasut akornutaasinnaasullu.....	16
Killiliisami suliamik nangitsinissaq.....	17
Kinguaassiuutitigut atonerluisarnerit (2018-2021).....	18
Meeqqanut kinguaassiuutitigut pinerluutit.....	19
Inerniliineq.....	20
Naggasiilluni oqaaseqaatit.....	21

Eqikkaaneq innersuussutillu

Kinguaassiuutitigut atorneerluinnermut akiuiniarnermut periusissiaq 2018-2022 anguniarneqartussanut tunngatillugu inerniliussanik pissarsiffiusimavoq. Pinaveersaartitsinermik suliaqarnerup suliniutit ingerlaavartussat isigineqarnissaa pingaaruteqarpoq, taamatuttaarlu kinguaassiuutitigut atorneerluisarnermut pinaveersaartitsiniarneq ukiut arlallit atorlugit suliniuteqarfigisassaavoq. Tamanut isiginnittumik suliniutit sunniutaat isumaginninnikkut ingerlatsinernut allanut atasutut isigineqassapput, taamaammallu immikkuullarissuupput.

Immikkoortumi matumani inaarutaasumik innersuussutaasut takutinneqarput, tamakkulu nalilersuinnermi angusarineqartut tunngavigalugit suliarineqarsimapput, periusissiamilu immikkoortut pingaarnerit -arfinillit aallaavigalugit agguarneqarsimallutik, taakkualu tassaapput:

1. Paasissutissiisarneq / ilisimasanik avitseqatigiinneq
2. Pinaveersaartitsineq
3. Suliassa qarfiit assigiinngitsut aqutugalugit suleqatigiinneq
4. Eqqugaasut ilaqutaallu
5. Nunaqqatigiit
6. Inuit kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliornermik pissusilersortartut

Sammissaq 1-imut aamma 2-mut tunngatillugu periusissiap naanerata kingorna paasissutissiisarnerit/ilisimasanik avitseqatigiittarnerit pinaveersaartitsinerillu suli qitiutinneqartassasut innersuussutigineqarpoq.

Ikiorneqarnissamik tapersersorneqarnissamillu pisariaqartitsisimagaanni innuttaasut periarfissaminnik suli kissaateqarnerat ilisimasaqarnerulernissaallu nalilersuinnermi takutinneqarpoq. Misilittakkani Killiliisaminngaanneersuni kinguaassiuutitigut atorneerluisarnermut ammasuunissap iliuseqartarnissallu piginnarnissaannut nukissanik atuisoqartuarnissaa pisariaqartoq aamma takuneqarsinnaavoq.

Pinaveersaartitsisoqarnissaanut pisariaqartitsisoqarjisoq politiit kisitsitigut paasissutissaataasigut takuneqarsinnaavoq. Peqatigitillugu eqqugaasunut ilaqutaasunullu ikiuinissamut tapersersuinissamullu pitsaanerpaamik tunngavissanik pilersitsinissamut sulinissaq pingaaruteqarpoq, naallu kannguttaatsuliornerit pisimagaluartut tamanna aqutugalugu siunissamik toqqissisimanartumik inuuneqalernissaat anguneqarsinnaassammat.

Nalunaartarnerit, kinguaassiuutitigut peqqissuunissaq, kommunini suliat suliarineqartarnerannut tunngavissat immikkut qitiutinnerisigut kiisalu qanoq ukioqarneq apeqqutaatinnagu innuttaasut ikiorneqarnissamik katsorsartinnissamillu periarfissaqarnissaannut tunngatillugu paasissutissiisarnermut / ilisimasanik avitseqatigiittarnermut sulineq ingerlaannassasoq innersuussutigineqarpoq.

Atornerluisarnernut suliat suliarisarnissaannut inuit ilisimasallit tamarmik immikkoortortat akimorlugit sakkussanik tigussaasunik pisariaqartitsiuartussaammata pinaveersaartitsinermik suliaqarneq ingerlaannassasoq innersuussutigineqarpoq.

Sammissaq 3-mut tunngatillugu meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliornermik nalaataqarsimasut katsorsartarnissaannut tarnip pissusaanik ilisimasalinnik katsorsaalluni angalasartoqatigiinnik (meeqqanik sullissisartut) pilersitsisoqarsimavoq. Meeqqanik sullissisartut suliaasaqarfiit assigiinngitsut aqutigalugit suleqatigiinnik pilersitsinissamik tigussaasumik suliaqarput, tassani ulluunerani paaqqinnittarfiit, meeqqat atuarfii, peqqinnissaqarfik, politiit, palasit allallu ilaapput, tassanilu kinguaassiuutitigut atornerluisarnermut tunngatillugu sammineqartut suliatigut qitiutinneqarput. Suleqatigiinneq tamanna meeqqanik sullissisartut illoqarfimmut/nunaqarfimmut tikeraarlutik aallannginneranni aallartinneqassaaq.

Sammissaq 4-mut tunngatillugu kingunerluutit pillugit meeqqanut inersimasunullu katsorsaasoqartarpoq. Taakkunungalu eqqugaasumut tunngatillugu ilaqaatasut isumassuisullu ilaapput. Inooqatigiinnermi aapparisaq inersimasunut sullissisartut katsorsaaneranni aamma ilanngunneqarsinnaavoq.

Nunap immikkoortuini inuit ilisimasallit meeqqanik inuusuttunillu sullissisartut tamarmik kinguaassiuutitigut atornerluisarnermut tunngasunik suliallit ilinniartinneqassapput.

Sammissaq 5-imut tunngatillugu sullissisartut (inersimasunik sullissisartut) inersimasunut kinguaassiuutitigut atornerluinermik kingunerlutsitsisunut tarnip pissusaatigut katsorsaasartut meeraanermi kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermut kingunerluutit pillugit innuttaasunik ataatsimiinnernik paasissutissiiffiusunik ingerlatsisarput.

Sammissaq 6-imut tunngatillugu, Klinik Killiliisa pilersinneqarpoq, taannalu meeqqanut inuusuttunullu kinguaassiuutitigut killissamik qaangiilluni pissusilersortunut imaluunniit tamakkununga eqqarsartunut katsorsartinnissamut neqeroorutaavoq.

Suliniutissat immikkoortoq 3 - 6-imi nassuiarneqartut taamatut ingerlaannassasut innersuussutigineqarpoq.

Tunuliaqutaasut

Nalilersuineq manna Killiliisa pillugu paasissutissat amerlasuut pissarsiarereernerisigut aatsaat suliarineqarpoq. Tamatuma kingorna malinnaasoqatigiit ukiumoortumik (2021) malinnaasoqatigiinneq pillugu isumasioqatigiinneranni workshopertitsineq ingerlanneqarpoq, tassanilu nalilersuineq manna aallaavigineqarpoq. Malinnaasoqatigiit suleqatigalugit nalilersuineq sunniutinik aamma suliap ingerlanneranik imaqartussaasoq aalajangiunneqarpoq.

Atortussat periuuserlu

Nalilersuinnermut ataqatigiissaarineq ataatsimiinnerit workshopertitsinerillu aqutigalugit malinnaasoqatigiit peqataatinnerisigut misissuiffigineqarsimavoq. Alapernaasernerit, apersuinerit, piviusunngortitsinerit kiisalu isumasioqatigiinnermi nalinginnaasumik oqaloqatigiinnerit nalilersuinnermi paasissutissatut attuumassutilittut atornerqarsimapput. Tamatuma saniatigut inuit ilisimasallit meeqqanik sullissisut aamma/imaluunniit kinguaassiuutitigut atornerluinnermik suliaqartunik, inunnik siunnersuisartunik, inunnik maligassiusunik aamma kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik eqqugaasunik kiisalu maligassiusunik apersuinerit aqutigalugit paasissutissanik katersisoqarsimavoq. Malinnaasoqatigiit inuillu ilisimasallit isiginninnerat isummersuutit periusissiap atuutilinnginnerani atuutilerneranilu pilersimasut paasisaqarfiginiarlugit ilanngunneqarsimapput.

Pitsaassutsikkut paasissutissat Nuummi Ilulissanilu katersorneqarsimapput. Paasissutissanik katersinnermut ilaatillugu Killiliisami malinnaasoqatigiinnut 2021-mi novembarimi Ilulissani isumasioqatigiissitsineq ingerlanneqarsimavoq. Isumasioqatigiissitsinnermi pingaarnertut sammisaq tassaasimavoq "Killiliisa Final Year".

Killiliisap nalilersuiffiginneranut tunngatillugu immikkut maluginiagassaq pingaarutilik tassaavoq, Killiliisami suliniutissat aallartinnginneranni anguniagaqarfiusussamik tunngavissamik pilersitsisoqarsimannginnera. 2019-imut ukiumoortumik nalunaarusiap saniatigut ukiumoortumik nalunaarusiortoqarsimanngilaq. Taamatuttaaq piffissaliisimaneq periusissiamik anguniagaqarfiusussat anguniarnissaannut tunngatillugu unamminartoqarsimavoq.

Killiliisami isumarineqartoo

Kinguaassiuutitigut atonerluisarnerit inunnut suliassaqaqarfinnullu assigiinngitsorpasuarunut attuumassuteqarmata aallaqqaataaniit maluginiagassaavoq. Taamaammat Killiliisami tunngaviumik isumaasoq tassaavoq, suliniutit tamanut isiginnittut aqutugalugit kinguaassiuutitigut atonerluisarnerit pinaveersaartinneqarsinnaasut. Tamanna tunngavialugu periusissiami sammisassat pingaarnert arfinillit sammineqarput, tamakkulu ataatsimoorlutik suliniutissanut tamanut isiginnittunut matussusiissapput.

Immikkoortortaqaarfii ingerlatsiviillu innuttaasumut tunngatillugu ataatsimut isiginnittaaseqarlutik, ataatsimut qulaajaasinnaassuseqarlutik aamma ataatsimut anguniagaqassuseqarlutik sulissanut suliniutissanut tamanut isiginnittussanut pingaarnertut tunngaviussapput. Ataatsimut isiginnittaaseqarneq ilaatigut ataatsimoorlutik suliatigut peruserineqartut sakkussallu ineriartortinnerisigut tapersersuiffiqeqarpoq. Matumani sakkussat immikkoortortaqaarfii akimorlugit ineriartortinneqartut pineqarsinnaapput aamma sulinikkut periutsit tunngavioqartunik tapersersuisut malersorneqartussat pineqarsinnaapput, taamaammallu tamanut pingitsooratik suliareqartussaallutik. Tamatuma saniatigut suliniutissani tamanut isiginnittuni aqutsisut suliassaqaarfii assigiinngitsut aqutugalugit suliallit, pisussaaffeqarluni aqutsisoqatigiit aamma aqutsisoqatigiinni ataqatigiittoqarnissaa pingaaruteqarput.

Tullinnguuttuni periusissap piviusunngortinnissaanut atatillugu suliniutissat assigiinngitsut aallartinneqarsimasut nassuiaaffiqeqarput. Iliuusissat tamakku paasissallugit pingaaruteqarpoq, isumaginninnikkullu sulianut assigiinngitsunut ataqatigiittut isigineqartariaqarlutik. Periusissiami iliuusissani assigiinngitsuni eqqarsaataasimavoq tamakku ataatsimoorlutik kinguaassiuutitigut atonerluisarneq pillugu pinaveersaartitsiffiullutillu paqumigisaqarnermik suujunnaarsitsissasut. Taamaasilluni iliuusissat assigiinngitsut siunnersuutigineqartut aallaavigalugit allaaserineqartussat periusissiamut sunniuteqartussat amerlapput.

Suliniutit iliuusissallu allat

Takussutissiami tullinnguuttumi iliuusissanut assigiinngitsunut takussutissiaq kiisalu periusissiamut atatillugu angusarineqarsimasut pingaarnert takutinneqarput (2018-2022):

Periusissiami pingaarnertut anguniagassat	Suliniutit	Angusarineqarsimasin naasut	Suliniutissat allat
<ul style="list-style-type: none"> • Ukiuni tulliuuttuni tallimani kinguaassiuutitigut atornerluinerit ikilisikkiartorneqassasut, taamaaliornikkut 15-29-nik ukiulinni kinguaassiuutitigut atornerluisoqarunnaa ssmamat • 2022-mi ukioqatigiinni tamani atornerluisoqanginnissaa siunertaralugu ukioqatigiinni inunngortunut tamanut meeqqanut inuusuttunullu kinguaassiuutitigut atornerluinerit amerlassusaat ikilisillugit. • Innuttaasunut kinguaassiuutitigut atornerluinerimik eqqorneqarsimasunutt tamanut pitsaanerpaamik ikiuineq tapersuinerlu qulakkeerlugit. • Pingaarnertut sammissassat arfinillit:<ol style="list-style-type: none"> 1) Paasissutissiineq/ilisi masanik avitseqatigiinneq, 2) Pinaveersaartitsineq, 3) Oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit akornanni suleqatigiinnerit, 4) pinerlineqartut qanigsaallu, 5) nunap immikkoortuini najugallit, 6) inuit kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliornermik pissusilersortartut	<ul style="list-style-type: none"> • Killiliisami malinaasoqatigiit - isumasioqatigiissitsin erit • Killiliisa pillugu najoqqutassiaq – kinguaassiuutitigut atornerluisarneq akiorniarlugu ilitsersuisarnissamut atortut • Misiligutitut suliniut: Kangaatsiaq • Innuttaasunut quppersagaq • Paasititsiniaanerit: plakati, merchandise, qarasaasiakkut naapittarfinni assigiinngitsuni sammissassat • Maligassiuisartoqatigiit • Aalasuiliaq piviusulersaarut: "Pilluarneq ersigiunnaarpara". Tassunga oqallinnerit ilanngullugit • Isiginnaagassiaq: "Tarniga nammataraara" • Killiliisa Universi • Killiliisa-Podcast (Immikkoortut qulit) • Suliasaqarfiit assigiinngitsut aqquqatigalugit suleqatigiinneq: Red Barnet, KAK, GIF, Kalaallit Nunaanni Politiit • Saqqummiineq, killissat pillugit politiinik 8. klassit tikillugit suleqateqarneq,	<ul style="list-style-type: none"> • Najoqqutassiaq: Inuit ilisimasallit kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit paasisarnissaannut suliarisarnissaannullu sakkusanik pitsaanerusunik peqalersimapput. • Quppersagaq: Kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit nalunaarutigisarnissaannut quppersak-kamik innuttaasunut sammititamik suliaqartoqarsimavoq. • Oqaasinngortitsisarneq: Killiliisa sammisaq pillugu oqaasinngortitsinermut, suliasaqarfiimmut annerusumik qitiutitsinissamut, taamaasillunilu sammisaq pillugu killeqanginnerusumik oqaloqatigiissinnaanermut ammaanermut peqataasimavoq. • Ukiuoorutimik nalunaarusiaq: 2019-imut ukiuoorutimik nalunaarusiaq saqqummersimavoq, tassanilu 2019-imi Killiliisami suliniutissanut aallartinneqareersunutt killiffik takutinneqarpoq. Killiliisami malitseqartitsisartunutt sumasioqatigiissit-sinerup nalilersuiffignara: 2020-mi malitseqatitsisartunutt isumasioqatigiissitsinermut atatillugu malitseqartitsisartut aper-suisarfiit atorlugit misissuinerit aqquqatigalugit nalilersuiffigneqarsi mapput.	<ul style="list-style-type: none"> • Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunutt nukittunerusumik suliniuteqarnissamutt kalaallit danskillu suliasaqarfiit assigiinngitsutt aqquqatigalugit sulinerat (2020-2023) • Angalasartoqatigiit • Meeqqanik katsorsaajartorlutik angalasartut • Klinik Killiliisa, 2022 • Alliaq • Tusaannga (2019), innuttaasunutt ataatsimoortumik sunnersuisarnermut neqeroorfik • Politiit Kalaallit Nunaanni Politiinutt Periusissaaq "Ataatsimoorluta toqqjissimalersitsissaaq" (2019-2022) Periusissiaq pinaveersaartitsinermik suliaqarneq immikkutt qitiutillugit aamma ilaatigutt meeqqanutt kinguaassiuutitigutt atornerluinerit pillugit suliat pingaartinnissaat. • Meeqqat Illersuisoqarfiat MIO MIO piffissami 2016-2019-imutt sumi najugartuunegg apeqquataatinngit innuttaasutt angusinnaaniarlugit assigiisillugit inuttutt naapissinnaaniarlugit sulinerminik tulluarsaasimavoq.

Killiliisa pillugu periusissiaq (2018-2022)

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik periusissiami pingaarnertut sammeneqartussat arfiniliusut iluanni tamani immikkut ajornartorsiutaasut aamma siunissami suliniutissanut siunnersuutit paasiniarnerannut atatillugu periusissiami suliassaqarfiit assigiinngitsut aqutigalugit malinnaasoqatigiinnut anguniagaqarfiusumik suliqaarsimavoq. Malinnaasoqatigiit allallu suliassaqarfimmut sullissisartut attuumassutillit suleqatigalugit sammisassanut tamanut immikkut iliuusissat pilersaarutitik tigussaasunik suliqaartoqarsimavoq. Suliniutit pingaarnersiuffiginerat sulineri immikkut pisariaqartitanik tunngaveqarpoq, tamannalu suliniutissat allat tamakkiisumik piviusunngortinniartarnissaannut tunngaviliissaaq.

Immikkoortumi tullinguuttumi angusarineqartut pitsaassutsimik misissuinerneersut takutinneqarput, tamakkulu nalilersuinnermut matumunnga atatillugu katersorneqarsimapput.

Malinnaasoqatigiit

Killiliisa malinnaasoqatigiinnik taaneqartunik tunngaveqarpoq, taakkulu tamanut isiginninnerusumik suliniuteqarnissap qulakkeernissaanut suliassaqarfiit assigiinngitsut aqutigalugit nukittuumik suleqatigiiffiupput. Malinnaasoqatigiit ilaqutariinnut sullissivinniit, kommunini isumaginnittoqarfinniit, peqqinnissaqarfimmiit, ilinniartitaanermut suliassaqarfimmiit, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmiit, Nuna tamakkerlugu Siunnersuisarfimmiit, Kalaallit Nunaanni Politiiniit, Pinerluuteqarsimasunut Isumaginnittoqarfimmiit, Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianiit, inatsisinut suliassaqarfimmiit, Kofoed Skolemiit, GIF-imiit, Unicef-imiit, MIO-miit kiisalu Red Barnet-imiit aallartitanik inuttaqarsimapput.

Malinnaasoqatigiit aallartitaqarluni ingerlataapput, taakkulu najukkani qanoq ingerlasoqarnersoq, sumiiffinnilu assigiinngitsuni suut unammisassaanersut pisariaqartinneqarnerisullu pillugit ilisimasaminnik ilanngussisarput. Malinnaasoqatigiinni sullissisartut attuumassutillit akornanni ilisimasanik avitseqatigiittarnerup pitsaanerulernissaa, tamannalu aqutigalugu innuttaasunut pineqartunut neqeroorutitik atorsinnaasunik tunniussisarnissaaq aamma siunertarineqarpoq.

Malinnaasoqatigiinni apersuineri paasinarsivoq suliassaqarfiit assigiinngitsut aqutigalugit suleqatigiinneq pitsaasutut misiginartartoq. Tamanna kinguaassiutitigut atornerluisarnerit pinaveersaartinnissaannut ataatsimut soqutiginninnermik ammanerunermillu pilersitsisimavoq. Apersuinerit isumasioqatigiissisinerillu

aallaavigalugit malunnarpoq malinnaasoqatigiit sulilluarsimasut, ilisimasanik avitseqateqarnissamik soqutiginnissimasut ataatsimoorlutillu Killiliisa pillugu periusissiamut tunngaviulluarsimasut.

Tamanut isiginnilluni suliniuteqarnerit

Periusissiap malitseqartinnissaanut atatillugu kinguaassiuutitigut atonerluisarnerit oqaasinngortinnissaat kiisalu tamanna pillugu paasissutissiisarnissaq ilisimasaqalernissarlu siunertaralugit suliniutissanik annertuunik aallartitsisoqarsimavoq. Kinguaassiuutitigut atonerluisarnerit paasisarnissaannut suliarisarnissaanullu tunngatillugu ilisimasaqarnerulernissaq sakkussaqalernissarlu anguniarlugit inunnt ilisimasalinnut najoqqutassiamik suliaqartoqarsimavoq. Suliassaqarfiit assigiinngitsut aqcutigalugit paasititsiniaalluni suliniutissanik aallartitsisoqarsimavoq, taamaammallu paasissutissat pissarsiariuminartut atortussallu kikkunnit tamanit sammisamik suliaqartunit paasisaqarnerunissamillu soqutigisalinnit pissarsiarineqarsinnaassallutik. Taamaaliornikkut paasissutissanik ilisimasanillu avitseqatigiittarnissamik assigiinngitsunik pisariaqartitalit qulaajaaffigissallugit periarfissaqalerpoq. Pilersaarutit suliniutissallu aallartinneqarsimasut ilarpassui imminni pinaveersaartitsiffiupput, pingaarnertullu suliniutissat amerlanerpaartaannut ilaallutik. Tullinnguuttuni suliniutissat assigiinngitsut Naalakkersuisut kinguaassiuutitigut atonerluisarnermut akiuiniarluni periusissiaanni ineriartortinneqarsimasut aallartinneqarsimasullu nassuiaaffigineqarput (2018-2022).

Maligassiusut

Maligassiusartunik pilersitsisoqarsimavoq, taakkunaniippullu inuit arfinillit namminneerlutik kinguaassiuutitigut atonerlugaanermik eqqugaasimasut imaluunniit kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliorfigitinninnermik ilaqutaqartut. Maligassiusartut 2018-imi aasakkut pilersinneqarput.

Periusissiaq atorlugu kinguaassiuutitigut atonerluisarnerup akiorniarnissaanut sulinermi maligassiusut sulinermi ilaatinneqalissasut kissaataasimavoq. Sammineqartoq pillugu paqumigineqartut suujunnaarsikkiartornissaasa qulakkeernissaat, kinguaassiuutitigullu atonerlunneqarnerup kingornagut ingerlaqqittoqarsinnaanera, matumani siunertaasimavoq. Maligassiusartut illoqarfinnut nunaqarfinnullu tikeraarsimapput, tikeraarnerminnilu misigisarsimasatik oqaluttuarisimavaat, taamaasillutillu paquminarsaajunnaarnissamut suleqataasimallutik, sammineqartorlu pillugu killeqannginnerusumik oqaloqateqarsinnaaneq ammaallugu. Maligassiusut Qitiusumik

Siunnersuisarfiksuleqatigalugu Nuummut, Qaanaamut, Uummannamut, Sisimiunut, Tasiilamut, Qaqortumut, Nanortalimmut Narsamullu tikeraarsimapput.

"Maligassiuisartut aallartilluarsimapput, imaassinnaavorlu isumaqatigiissusioratta ukiuni sisamani sulisoqarnissaanut isumalluarpallaarsimasunga. Aallaqqaataaniilli sineriak aqqusaarlugu angalasoqarnissaanut pilersaarusiortoqarsimanissaa kissaatigissagaluarpara." - Maligassiuisoq.

Kinguaassiuutitigut atonerluisarnermut tunngatillugu paqumigisaqarnerup suujunnaarsinniarnernanut maligassiuisut annertuumik suliniuteqarnerat iluatsilluarsimavoq. Sumiiffinni tamani maligassiuisartut tikiffianni innuttaasut inuillu ilisimasallit soqutiginnilluarsimallutillu sulerusussuseqarsimapput.

Taamaakkaluartuq maligassiuisartuni sulineq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmiit inunniillu tamatumunnga piffissaqartussaniit arlaleriarluni piffissamik nukissanillu atuinarsimavoq. Maligassiuisut Killiliisap ukiuni siullerni atuuffiani Killiliisap kiinnertartuisut atuussimapput, kinguaassiuutitigullu atonerluisarnerit oqaasinngortitsinissaannut pingaaruteqarsimaqalutik. Inuit maligassiuisunut assersuussinnaasimapput, tamannalu sammineqartup ammasumik oqaluuserinissaanut paasinninnermik pilersitsisimalluni.

Inunnik ilumoortunik kinguaassiuutitigut atonerlunneqarnermik nalaataqarsimasunik sullitaqaraanni, eqqarsaatigilluakkamik oqimaaqatigiittoqarnissaa pisariaqarpoq, tassami oqaluttuariffiqineqartoq minnerunngitsumillu maligassiuisoq misigisaminik saqqummiisoq sianigisassaammat. Maligassiuisoq tamatigut saqqummiussanngoraangat maligassiuisumi piareersarluarsimanissaq, kommuninilu sillimasoqarnissaa ataqatigiissaarisoqarnissaalu, pisariaqartinneqarsimavoq.

Ilaatigut ataqatigiissaarinerit, pilersaarusiornertit attaveqatigiittarnerillu kiisalu pingaarnersiunerit ersarinnerusinnaagaluartut maligassiuisartut eqqaavaat. Iliuuseqarnissamut allanngortoqarnissaanullu alloriarneq siulleq tassaasariaqartoq, pisut ataatsimoorluni ammasumik oqaluuserisarnissaat Killiliisami misilittakkatigut aamma takuneqarsinnaavoq. Oqariartuutit apuuttarnissaat innuttaasunilu takussaasarnissaq pingaaruteqarput, tamannalu Killiliisami maligassiuisut suliarisinnaasimavaat. Naallu maligassiuisut nunap immikkoortuini nunalu tamakkerlugu paquminartut suujunnaarsinnissaannut pitsaasumik sunniuteqaraluartut paquminartut sunniuteqarnerusumik suujunnaarsinnissaannut sulisoqarsinnaasoq naliliisoqarsimavoq. Taamaaliortoqarsinnaavoq aalasuliat tusagassiorfiilluunniit allat aqqutigalugit, taamaaliortoqarsimavorlu Killiliisa pillugu periusissiami.

Killiliisa pillugu Najooqutassiaq

Meeqqanut kinguaassiuutitigut atonerluisarneq pillugu inunnut ilisimasalinnut Najooqutassiaq suliarineqarsimavoq, taannalu 2019-imi saqqummersinneqarpoq.

Najooqutassiaq meeqqanut suliani sulianilu allani oqimaatsorsiorfiusinnaasuni ilisimasatigut nalornisarnerup annikinnerulernissaa anguniarlugu atortussanik sakkussanillu tigussaasunik imaqarpoq. Tamatuma saniatigut meeqqamut ernumagineqartumut qanoq ilineratigut sunalu pillugu nalunaartariaqarnermut tunngatillugu quppersakkamik innuttaasumut nalinginnaasumut sammititamik suliaqartoqarsimavoq.

Killiliisa pisariaqartitsinerup misissuiffigeqqissaarnissaata suliarinissaanut ersarissumik pingaartitsisuuvoq, inuillu ilisimasallit suliffigisaanni aallartitsisinnaasimalluni, tamannalu ilaatigut najooqutassamik inunnit ilisimasalinnit piareersakkamik saqqummersitsinermik kinguneqarsimavoq. Killiliisap Noqutassiaata malitseqatitsivigalugu nalunaarusiarineqarnerani soorlu takuneqarsinnaasooq inuit ilisimasallit ataatsimut noqutassiamik tigusilluarsimapput, taakkualu misigisimavaat najooqutassiaq ilaatigut kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortarnerit, annerusumik nalunaartarnissat aamma sakkortusisamik nalunaartussaataaneq pillugit ilisimasaqarnerulernissamut tapeeqataasimasooq. Taamaakkaluartooq pitsaassutsimut misissuinerit taaneqarpoq inuit ilisimasallit ilaat najooqutassiap ilitsersuutigineqarnissaanik kissaateqartut, inuillu ilisimasallit ilaanni (ilinniarsimasut/ilinniagaqanngitsut) namminneerluni eqqugaasimaneq/ilaqutaaneq unammillernartuusooq. Taamaasinerani kinguaassiuutitigut atonerluinerit pillugit sulinermut atatillugu qanoq iliorluni oqaasinngortitsisoqartassanersoq suleriartoqartassanersorlu pillugit sakkussanik ersarissunik pisariaqartitsineq annertusinnaavoq. Tamatuma saniatigut sumiiffinni assigiinngitsuni ilisimaleriikkat suliatigullu ilisimaleriikkat ingerlateqqittarnissaannut oqaloqatigiinnerusarnissat kissaatigineqarput. Taamatuttaa misissuinerit atorlugit apersuisimanerit ersarissumik paasinarsivoq Killiliisa inunni ilisimasalinni oqaloqateqartarnerunissamik kissaateqartuni aamma oqilisaassilluni oqaloqateqarnermik pissarserusuttuni atorumaneqarnerusartooq.

Apersuinerittaaq erserinneqarpoq atortussat saqqummiunneqartarnissaat pingaartinneqarsimasooq, taamaaliornikut ikiorneqartussaaq imminut takusinnaassammat atorsinnaasutullu isummerfigissammagit. Tamatuma saniatigut politikerit kaammattorneqarput sammineqartumut qitiutitsiinnassasut, sammiviliissasut iliuuseqarnertillu ingerlatiinnassagaat.

Kinguaassiuutitigut atonerluinerit ilaqutariinni allaniluunniit pisimagaluarpata ilaqutariit tamarmiullutik sakkortuumik eqqorneqartarput. Apersuisimanerit tunngavigalugit ilaqutaasunut ikiuisarnissaaq suli pisariaqartinneqarpoq. Sakkussat ilaqutaasut

qaangiiniarnissamut, minnerunngitsumillu eqqugaasumik periarfissaatigut tapersersuinissamut, atorsinnaasaat apersuutigineqarput.

Killiliisami malinnaasoqatigiinni piumaneqartoq alla tassaavoq suliniutissanut ataasiakkaanut tunngatillugu tigussaanagerusariaqarnerat atoriaannaasariaqarnissaallu. Tamanna nangillugu innersuussutigineqassaaq siunissami sulinissami suliniutissat tigussaasut, siunissamullu ungasinnerusumut piffissaligaasut suli pingaartinneqarnerussasut.

Najoqqutassaaq pillugu pikkorissartitsinissap neqeroorutiginissaa iluaqutaassagaluarpoq, tamannalu aqqutigalugu inuit ilisimasallit atortussanut piareeqqanerussapput, taamaasillutillu kinguaassiuutitigut atornerluinernik suliaqarnissamut piareeqqanerunermik misigisimassammata.

Aalasuliaq piviusulersaarussiaq "Pilluarneq ersigiunnaarpara" (Lykken skræmmer mig ikke længere)

Killiliisa pillugu Najoqqutassiap saqqummersinneranut peqatigitillugu Killiliisa pillugu aalasuliaq piviusulersaarussiaq takuteqqaarneqarpoq. Aalasuliami piviusulersaarusiame maligassiuisut marluk kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerup kingornagut ingerlariaqqittoqarsinnaanera pillugu namminneerlutik oqaluttuarisaat takutinneqarput. Taanna inersimasunut saaffiginnittuuvoq, tassanilu ilaatigut inuit kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik misigisaqarsimasut sunik aqusaagaqartarnerannik innuttaasut paasisaqarnissaat siunertaavoq. Tamatuma saniatigut aalasuliaq atornerlunneqarnerup kingornagut inuunerissaalernissamik neriuteqalersitseqataavoq. Tamatuma saniatigut sammisap oqaasinngortinnissaa siunertaasimavoq, tamannalu ilaatigut aalasuliap takutinneqata kingorna oqalliffiit aqqutigalugit naammassineqarpoq. Iliuseqarnissamut allannngortoqarnissaanullu ataatsimoorluni pisut ammasumik oqaluuserisarnissaat siullertut alloriarfiusinnaammat Killiliisami misilittakkatigut takuneqarsinnaavoq. Oqariartuutigineqartut annguttarnissaat, innuttaasunullu takussaasarnissaq, pingaaruteqarput.

Aalasuliaq Nuummi 2019-imi takuteqqaarneqarpoq, tamatumalu kingorna Ilulissani, Aasianni, Maniitsumi, Narsami Tasiilamilu angallanneqarsimalluni. Takutitsisoqareeraangat isiginnaartunut sillimaniarnissaq pillugu tamatigut kommuninik ataasiakkaanik ataqatigiissaarisooqartarpoq. Aalasuliaq takutinneqareeraangat oqallittoqartarpoq, tassani ilitsersuisoq Nivi Pedersen, maligassiuisoq, sulisoq kommunimiit pineqartumeersoq kiisalu sulisoq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmeersoq peqataatinneqartarput. Aalasuliaq aamma KNR aqqutigalugu 2020-mi februaarimi nuna

tamakkerlugu TV-kkut takutinneqarsimavoq, kingornagullu Københavnimi Nordatlantens Hus-imi takutinneqarsimalluni, taamaaliornikkullu oqariatuutigineqartoq sapinngisamik amerlanerpaanut anngunniarneqarsimavoq, taamaaliornikkulu naalagaaffeqatigiinnermi sammisassat oqimaatsut oqaasinngortinnissaat anguneqarsinnaasimalluni.

Aalasuliaq Paarisap nittartagaani nassaassaavoq, ullorlu 7/6 2022 aallartiffigalugu 1320-eriarluni takutinneqarsimavoq. "Pilluarneq Ersigiunnaarpara" siunissami atoqqinneqarsinnaalluarpoq.

Isiginnaagassiaq "Tarnima nammatai" (Jeg bærer min sjæl)

Sammisap oqaasinngortinneranut atatillugu kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit pillugit isiginnaagassiamik aamma pilersitsisoqarsimavoq. Taanna maligassiuisut tamakkerlutik inuunerannik aallaaveqarpoq, Nunatsinnilu qanigivallaakkamik atoqateqarnermik eqqugaasut/atornerluinerinik eqqugaasut pinerluuteqartullu apersorneqarnerannik nalunaartarnerannillu tunngaveqarluni. Isiginnaagassiaq inersimasunut saaffiginnittuuvoq, pineqartorlu pillugu paasinninnerunissamik kiisalu atornerluinerit oqaasinngortitsisarnissaannik, soorlu imminut tatiginnginnerit, imminut pisuutinnerit kangusunnermillu misigisimanagerit, siunertaqarluni.

Isiginnaagassiaq 2020-mi angalaartinneqarsimavoq, taannalu Sisimiuni, Ilulissani, Qasigianguani, Qeqertarsuarmi, Upernavimmi, Nuummi, Paamiuni, Narsarsuarmi, Narsami, Nanortalimmi, Qaqortumi Tasiilamilu takutinneqarsimavoq.

Sammineqartoq innuttaasunit tamanit takutitassanngorlugu saqqummiunneqartariaqartoq malinnaasoqatigiinnit kissaataasimavoq. Aalasuliaq piviusulersaarusiap isiginnaagassiallu angallanneranni Nunatsinni illoqarfiit amerlanersaat tikinneqarsimapput, taamaaliornikkullu ilaatigut innuttaasunik attaveqartoqartarsimavoq, kingaassiuutitigullu atornerluinerit pillugit sammisap qaammarsaaffigineqarlunilu oqaasinngortinneqartarsimavoq.

Killiliisa Podcast

Podcast-ikkut nangeqattaartoq qulinik immikkoortortalik saqqummersinneqarsimavoq, taannalu piviusulersaarusiap "Pilluarneq Ersigiunnaarpara"-p suliarinerani atortussat tamaasa pissarsiarineqarsinnaasimasut atorlugit sananeqarsimavoq. Immikkoortuni ilaatigut pineqarput:

1. Kinguaassiuutitigut atornerluineq suua?
2. Kingunerluutit suuppat?

3. Meeqqap ilisarnaatai aamma nalunaartussaataaneq.
4. Kinguaassiuutitigut kanngutsaaliornermik pissusilersortartut immikkoortoq 1
5. Kinguaassiuutitigut kanngutsaaliornermik pissusilersortartut immikkoortoq 2
6. Ataatsimut Isertugaateqarneq
7. Tapersersuutaasumik oqaloqatigiinneq
8. Nipangersimaannasserluni nalornineq
9. Oqaloqatigiinneq atorlugu imaajaaneq
10. Angalasartoqatigiit aamma qanoq katsorsartittoqarsinnaanersoq

Podcastit taamaasillutik kinguaassiuutitigut atornerluisarnernut qitiutitsiffiupput, tassanilu isumassarsiortoqarsinnaavoq sakkussanillu pissarsisoqarsinnaalluni, qanorlu iliorluni kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnerup kingornagut ingerlariaqqittoqarsinnaanersoq paasisaqarfigalugu. Podcasti Killiliisami Paarisap nittartagaaniippoq.² Taakku tassani nassaarineqarsinnaapput aamma kalaallisut danskisullu tusarnaarneqarsinnaallutik.

Killiliisap Universia - nittartagaq

Killiliisap Universia Paarisa.gl-imiittoq kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit pillugit paasisutissiisarnerup siammarternissaanut tapeeqataassaaq. Tassani ilaatigut kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit, qanoq iliorluni ikiorneqarnissamik qinnuteqartoqarsinnaanersoq, qanorlu iliorluni nalunaartoqarsinnaanersoq, nassaarineqarsinnaallutillu atuarneqarsinnaapput. Tassani aamma Naalakkersuisut kinguaassiuutitigut atornerluisarnermut periusissiaata elektroniskikkut takussutissartaa Killiliisami ukiumoortumik nalunaarussiaq 2019-imeersoq kiisalu Killiliisa pillugu Najooqutassaq nassaarineqarsinnaapput. Soorlu aamma taaneqareersoq aalasuliaq piviusulersaarussiaq aamma Killiliisa podcasti Killiliisap Universiani nassaassaapput.

Killiliisap Universiani digitaliusumi isumaasoq tassaavoq kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit pinngitsoortinnissaannut pinaveersaartinnissaannullu paasisutissat, ilisimasat sakkussallu aqutugalugit atortussat tapersersuisut atorlugit ingerlaavartumik ineriartortitsisoqassasoq. Killiliisa kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit pillugit innuttaasut ataasiakkaarlutik atortussat paasisutissallu nassaarniartarnissaannut atuisarnissaannullu ajornannginnerulersitseqataassaaq.

---

² [Paarisa - Killiliisa Podcast](#)

Klinik Killiliisa

Neqeroorutissanik inunnut kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortunut sammisanik siusinnerusukkut atuisoqarsimanngimmat tamanna suliniutitut immikkut amigaataasimavoq, tamannalu periusissiami allanngortinniarlugu sakkortuumik iliuuseqarfiginiarneqarpoq.

Aallarniutigalugu kannguttaatsuliortut katsorsartittarnissaasa pilersinnissaannut periarfissat pillugit annertuumik misissuisoqarsimavoq, sammineqartorlu pillugu inunnut ilisimasalinnut nuna tamakkerlugu pikkorissartitsisoqarsimalluni. Tamatuma saniatigut nunap immikkoortuini kannguttaatsuliortunut katsorsaasarnermut periarfissat pisariaqartitsinerillu pillugit paasissutissanik katersisoqarsimavoq. Tamanna kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortunut tapersersuinissamut katsorsartinnissamullu neqeroorutit pilersinnissaannut tunngavissamik pilersitseqataassaaq. Kannguttaatsuliortunik katsorsaanermi ilaatigut siunertaavoq tamanna siunissami kinguaassiuutitigut atonerluisarnerup pinaveersaartinnissaanut ilapittuutaassasoq. Tullinnguullugu siunertaavoq unitsisoqassasoq aamma iliuusissat tapersersuiffiusut katsorsaaffiusullu pillugit paasissutissiisoqassasoq aammalu iliuusissat inuiaqatigiinnut akuulersitsisussat inuiaqatigiit toqqjissisimanagerusut qulakkeernissaannut pingaaruteqartorujussuummata paasissutissiissutigalugu. Klinik Killiliisa inuunikkut kingornuttakkat unitsinnissaannut periarfissiivoq, tamannalu sivisuumik anguniarneqartussaavoq.

Katsorsartinnissamut neqeroortarneq pillugu kissaateqarneq Klinik Killiliisap 2022-mi ammarnertigut piviusunngortinneqarpoq. Inersimasut meeqqanut inuusuttunullu kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortartut kiisalu inuit kinguaassiuutitigut periusillit eqqarsaateqartartullu iliuuseqarsimanngitsut (taakkununga kinguaassiuutitigut innarliisartut kinguaassiuutitigullu piviusuunngitsunik eqqarsartut ilaapput) aammalu inuit meeqqanut kinguaassiuutitigut tunngasunik isiginnaartartut pingaarnertut sullitassaapput. Klinik Killiliisami misilittakkatigut paasinarsivoq innuttaasut namminneerlutik saaffiginnittartuusut katsorsarneqarnissamillu kissaateqartuusut aammalu innuttaasut amerlanngitsut eqqartuussummik tunineqarsimasut. Tassuuna takuneqarsinnaagunarpoq innuttaasuni kinguaassiuutitigut atonerluinerit kukkusuunerat aamma tamanna katsorsarneqarsinnaasoq pillugit ilisimasaqartoqarnerulersimasoq. Taamatut suliniuteqarneq siunissami meeqqanut inersimasunullu kinguaassiuutitigut atonerluinerit pinaveersaartinnerisa pitsaasumik sunniutaannut pingaaruteqarluni inissittussaavoq.

Iliuusissat siuarsaaffiusinnaasut akornutaasinnaasullu

Killiliisami periusissiaq tamanut isiginniffiulluni qitiutitsiffiusimavoq, tamannalu kinguaassiuutitigut atonerluisarnerit pinaveersaartinnissaannut sulinermi pitsaasumik tunngavissiivoq.

Killiliisami nukittussuseq unammisassaqaarnerlu malinnaasoqatigiinni maligassiuusunilu suliatigut suleqatigiinnermi atoneqarsimavoq. Sulilluortoqarsimavoq, kisiannili unammisassat malinnaasoqatigiinnimaligassiuusartuniittullu ilaatigut tassaasimapput ataqatigiissaariniarneq pingaarnersiuisarnerlu suli ersarinnerusimasinnaanissaat. Sammisaaq pillugu assut ammasoqarsimavoq, Killiliisalu allanguinernik pilersitsisinnaasoq upperineqarsimalluni. Taamatut ammasuuneq allatullu iliuseqarsinnaanermut upperisaqarneq kinguaassiuutitigut atonerluisarnerit pinaveersaartinnissaat pillugit sulinermi ingerlateqqinneqassaaq, tassami kinguaassiuutitigut atonerluisarneq inuiaqatigiinni ajornartorsiutaavoq ataatsimoorluta atorunnaarsinniagassarput.

Ammasuuneq (oqaasinngortitsisinnaaneq) pingaarnertut oqaaseralugu. Iliuseqarnissamut allangortoqarnissaanullu ataatsimoorluni pisut ammasumik oqaluuserisarnissaat siullertut alloriarfiusinnaammat Killiliisami misilittakkatigut takuneqarsinnaavoq. Tamanna oqariutuutit anngunnissaannut innuttaasunullu takussaanaissaat pingaaruteqarpoq, tamannalu Killiliisamit maligassiuusut peqatigalugit suliarineqarsinnaasimavoq, ilaatigut periusissiap atuuffiani aalasuliaq piviusulersaarusiaq, oqallitsitsinerit, isiginnaagassiat paasititsiniaanerillu aqutigalugit. Apersuisimanagerit aallaavigalugit oqaatigineqarpoq sinerissami innuttaasunut anngunnerusarnissaq suli kissaataammat. Innuttaasut ikiorneqarnissamik tapersersorneqarnissamillu kissaateqarunik periarfissaminnik ilisimasaqartarnissaat suli kissaatigineqarpoq.

Soorlu nassuiarneqareersoq kinguaassiuutitigut atonerluinerit oqaasinngortittarnissaannut Killiliisa tapeeqataasimavoq, tamatumalu suliarisariaqarneranut sulissuteqartoqartariaqartoq. Tamanna ilaatigut paasititsiniaalluni suliniutissat assigiinngitsut atulersinnerisigut paasititsiniaanikkullu takussutissaqalerpoq. Killiliisami misilittakkatigut paasinarsivoq kinguaassiuutitigut atonerluisarnermut taamatut ammasuunissap iliuseqarnissallu ingerlaannarnissaannut nukippassuit atoneqartussaasut. Matumani ataatsimut suliniuteqarnissaq, piviusorsioortumik anguniagaqarnissaq, piviusunngortitsiniarnermut pilersaarusiortarnissaq minnerunngitsumillu nalunaartarnernut kiisalu eqqugaasunut pitsaanagerumik tapersersuisarnissaq ikiuisarnissarlu pineqarput. Tamanna ajornartorsiutaavoq immikkuullarissaq suliniutinik tamanut isiginnittunik pisariaqartitsisoq - periusissamilu anguniagassat anguneqassappata ingerlaavartumik iliuseqarnissat,

pilersaarusiortarnissat, piviusunngortitsisarnissat, piffissaqarneq nukissallu
pisariaqartinneqarput.

Killiliisami suliamik nangitsinissaq

Kinguaassiuutitigut atorerluisarnerit pillugit sammisat oqaasinngortittarnissaat suli pingaaruteqarpoq. Killiliisami misilittakkatigut ilimanarpoq suliassaqarfimmi paqumigisaqarunnaarnissaq inuiaqatigiinnut sunniuteqarsimassasoq. Tamanna suliassat paqumigisaqarnermik suujunnaartitsisussat aamma kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliornerit pinaveersaartinnissaanni pingaartittariaqarnerannik pilersitsivoq.

Inuit ilisimasallit kinguaassiuutitigut atorerluisarnermut sulinissamut piareeqqasutut misigisimassapput, innuttaasullu ilisimassavaat saaffiginninnissaminnut, ikiorneqarnissaminnut, tapersersorneqarnissaminnut minnerunngitsumillu inunnut meeqqanut kinguaassiuutitigut atorerluisunut katsorsartinnissamut periarfissat pillugit sunik pisinnaatitaaffeqarnerlutik periarfissaqarnerlutillu. Innuttaasut ikiorneqarnissamut pisinnaatitaaffiisa aamma oqartussat atortuisa akornanni nuussinnaanerit ataqatigiinnissallu ersarinnissaat pingaaruteqarpoq. Najoqqutassat iliusissallu toqqissisimanartut ersarissullu aqutigalugit innuttaasut oqartussanit tapersersorneqarlutik misigisimasartussaapput. Apersuinerit nalaanni aamma isumaqarnarsivoq ikiorsiisarneq pitsaanerulersimasoq, kisiannili aqut suli takeqisoq aamma eqqugaasunut iliuuseqartarneq ikiuisarnerlu ajornannginnerussasoq kissaatigineqartoq.

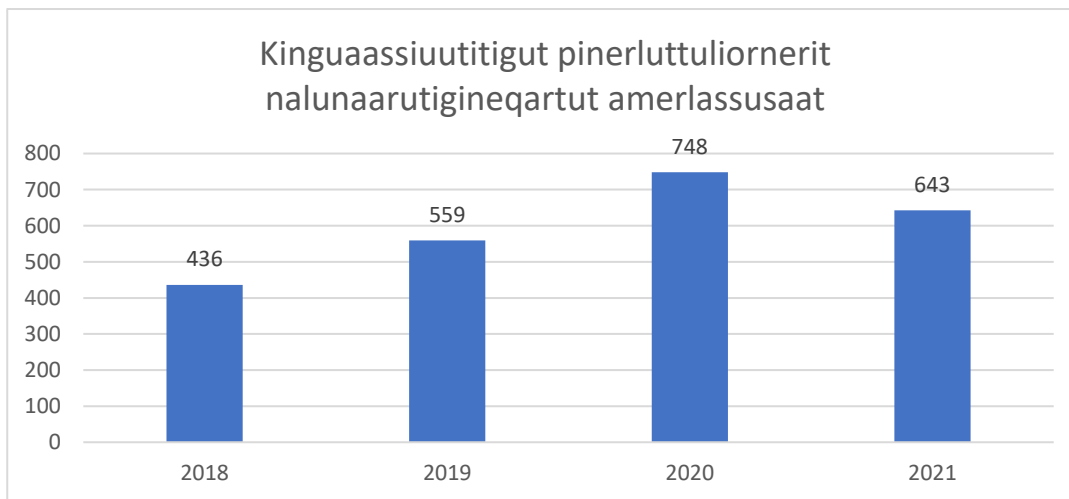
Nalunaartarnerit, kinguaassiuutitigut peqqissuunissaq, kommunini suli at suliarneqartarnerannut tunngavissat immikkut qitiutinnerisigut kiisalu qanoq ukioqarneq apeqqutaatinnagu innuttaasut ikiorneqarnissamik katsorsartinnissamillu periarfissaqarnissaannut tunngatillugu paasissutissiisarnermut / ilisimasanik avitseqatigiittarnermut sulineq ingerlaannassasoq innersuusutigineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu kinguaassiuutitigut atorerluisarnerit pinaveersaartinnissaannut suleriaqqinnissaq sakkussanut piffissami kingullermi sularineqarsimasunut tapersersuisinnaavoq. Piviusunngortitsiniarnerup tungaatigut pitsaasumik allanngortoqarnissaanik aamma kinguaassiuutitigut atorerluinerit ikinnerulernissaannut kissaateqarnerup takkunneraniit piviusunngortinniarnissaanut ingerlariaqqinnissaq soqutiginaateqarsinnaasoq takuneqarsinnaavoq. Tamanna innuttaasut kissataasa pisariaqartitaasalu piareersimaffiginissaanut suliassaqarfiit assigiinngitsut aqutigalugit sulinermi alloriaqartoqaqqinnissaanut immikkut atuuppoq. Tullinnguuttuni piffissami periusissap atuuffiani Politiit ukiumoortumik nalunaarusaani nalunaarutigineqartunut kisitsisinut takussutissiaq takutinneqarpoq. Kalaallit Nunaanni Politiit piffissami tassani

qulequtaq "Ataatsimoorluta toqqissimatitsissaagut" atorlugu periusissaqarsimmamata (2019-2022) taassallugu immikkuullarippoq. Periusissami pinaveersaartitsiniarluni sulineq immikkut qitiutinneqarsimavoq, tassanilu ilaatigut suliat meeqqanut kinguaassiuutitigut atornerluisarnermut tunngassutillit pingaartinneqarput.

Kinguaassiuutitigut atornerluisarnerit (2018-2021)

Takussutissiami tullinnguuttumi piffissami 2018-2021-mut kinguaassiuutitigut pinerluutit nalunaarutigineqartut amerlassusaat takutinneqartut Politiit 2021-mut ukiumoortumik kisitsisinut naatsorsuutaannit tigusaapput.³

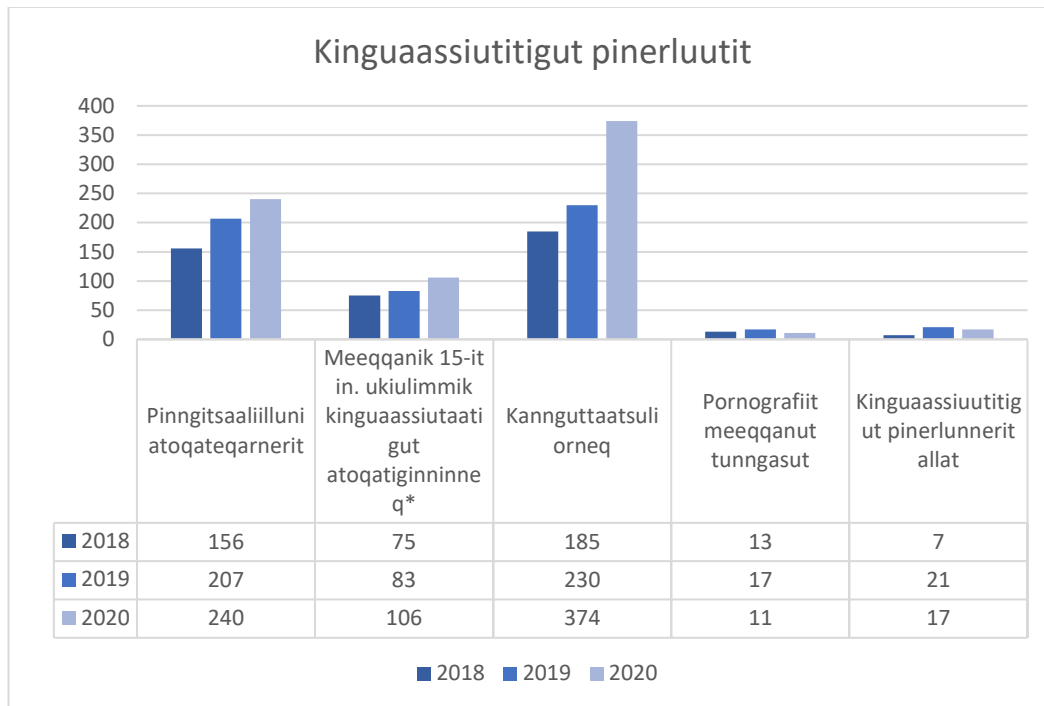

Politiit 2021-mut ukiumoortumik kisitsisinut naatsorsuutaat

Tabelimi tullinnguuttumi nalunaartarnernut pissutaasuni suut pineqartarnersut takutinneqarput. Kisitsisit 2021-meersut amigaataammata malugeqquneqarpoq. Nalunaartarnerni pissutaanerpaasartuni makku pineqarput:

1. Kannuttaatsuliornerit
2. Pinngitsaaliilluni atoqateqarneq
3. Meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutitigut atoqateqarneq

³ <https://politi.gl/-/media/mediefiler/gl/dokumenter/aarsstatistik-2021-groenlands-politi.pdf>

Politiit 2021-mut ukiumoortumik kisitsisinut naatsorsuutaat

Nalunaartarnerni imaangilaq kinguaassiuutitigut pinerluutit nalunaarutigineqartut ukiumi pineqartumi pisimassasut, naatsorsuutigineqassaarlu kinguaassiuutitigut pinerluutit tamakkerlutik nalunaarutigineqarneq ajorsimanissaat. Kisitsisini takuneqarsinnaasoq tassaavoq kinguaassiuutitigut pinerluutit suli inuiaqatigiinni ajornartorsiutaasorujussuunerat inuiaqatigiinni kinguaassiuutitigut atonerluunit annertunerusumik iluarsineqarnissaannik pisariaqartitsiffiusut. Politiit ukiumoortumik nalunaarusaanni nutaatut kinguaassiuutitigut pinerluutit 2021-mi meeqqat ukiuinut agguataarlugit nalunaarutigineqarput.

Meeqqanut kinguaassiuutitigut pinerluutit

Politiit ukiumoortumik nalunaarusaanni (2021) meeqqanut kinguaassiuutitigut pinerluutigineqarnerpaasartut 2021-mi ukiunut agguataarlugit nalunaarutigineqartut amerlassusaat takutinneqarput:

Nalunaarutiginninnerit amerlassusaat - 2021	
Pinngitsaaliilluni atoqateqarneq*	
0-11-nik ukiullit	17
12-14-inik ukiullit	27
15-17-inik ukiullit	24

Kannnguttaatsuliornerit	
0-11-nik ukiullit	62
12-14-inik ukiullit	89
15-17-inik ukiullit	51

Politiit 2021-mut ukiumoortumik kisitsisinut naatsorsuutaat

Kisitsisit tamakku paasinarsisippaat pinaveersaartitsineq pisariaqartinneqaqisoq. Peqatigitillugu eqqugaasunut ilaqutaasunullu ikiuinissamut tapersersuinissamullu pitsaanerpaamik tunngavissanik pilersitsinissamut sulinissaq pingaaruteqarpoq, naallu kannnguttaatsuliornerit pisimagaluartut tamanna aqqutigalugu siunissamik toqqissisimanartumik inuuneqalernissaat anguneqarsinnaassammat.

Inernilíneq

Politiit ukiumoortumik nalunaarusiaani takutinneqarpoq nalunaartarnerit piffissami 2018-imiit 2020-mut amerliartorsimasut, MIO-llu 2019-imiit 2020-mut innuttaasunit saaffigineqartarnerannut naatsorsuutaani takutinneqarpoq MIO-mut saaffiginnittarnerit 2017-ip kingorna amerliartulersimasut. MIO naapertorlugu tamatumunnga pissutaavoq MIO ukiuni kingullermi tallimani arfinilinni innuttaasunut takussaanerulersimammat ilisimaneqarnerulerlunilu, tamatumalu ilimanarsisippaa meeqqat inersimasullu meeqqat pisinnaatitaaffiit ilisimasaqarnerulersimassasut⁴.

2020-mi MIO-mut innuttaasut saaffiginnittarneranni pissutaasuni pingaarnerni makku pineqarput:

- 1. Kommunit sulianik suliarinnittarnerat**
2. Angajoqqaatut oqartussaassuseqarnermut suliaq
3. Meeqqat atuariannut aamma ulluunerani paaqqinnittarfeqarnermut apeqqutit
- 4. Kinguaassiuutitigut atonerluinerit annersaasarerillu**

Politiinut MIO-mullu nalunaartarnernut amerliartortunut innuttaasut pisinnaatitaaffiminnut, nalunaartussaataitanerminnut aamma/imaluunniit saaffiginninnissaminnut periarfissanut ilisimasaqarnerulersimanerannut takussutissaasinnaavoq. Taamaasilluni pisinnaatitaaffiit saaffiginninnissamullu periarfissat, minnerunngitsumillu ikiorneqarnissamik ujartuisunut pitsaanerpaamik

⁴ https://mio.gl/wp-content/uploads/2021/10/MIO_Borgerhenvendelsesrapport2020_DK.pdf

tapersersuisarnissat aamma/imaluunniit katsorsartittarnissat, qulaajaaffiginissaanut sulinerup ingerlaannarnissaanut tulluurtuussaaq.

Naggasiilluni oqaaseqaatit

Aallarniutigalugu Killiliisa pillugu periusissiaq kinguaassiuutitigut atonerluisarneq pillugu paqumigisaqarnerup suujunnaarsinniarnissaanut pitsaasunillu allannguinerik pilersitsinissamut **aallarniutitut** saqqummiunneqarpoq, tassanilu aaqqiissutissat pitsaanerpaat angusinnaaniarlugit kikkut tamarmik peqataatinneqarlutillu tusarniarneqartussaapput.

Kinguaassiuutitigut atonerluinerit ikilisarneqarnissaat anguniagaasimavoq, tassuunalu eqqugaasunut, ilaqtannut kannguttaatsuliortunullu pitsaanerusumik tapersersuisarnissaq katsorsaasarnissarlu qulakkeerlugu. Tamanna tunngavigalugu suliniutissat assigiinngitsut aallartinneqarsimapput, tamannalu aqutigalugu kannguttaatsuliortunut katsorsartinnissamik neqeroorut ilaatigut pilersinneqarsimavoq.

Inaarutaasumik anguniarneqartussap anguniarnerani sulisussat nukissallu amerlasuut pisariaqartinneqarput. Killiliisa ilaatigut malinnasuliniutinillu allanik pilersitsinikkut sullissisartuni assigiinngitsuni sulinerunissamut tapersersuisimavoq. Suliniutit tamakku aqutigalugit kinguaassiuutitigut atonerluisarnernut sulinermi tunngavissamik pilersitsinissaq anguneqarsinnaasimavoq, tamannalu kissaatit pisariaqartitallu assigiinngitsut periusissamiittut anguniarnissaat siunertarlugu ingerlateqqittariaqarpoq. Allannguinerit amerlanertigut piffissamik atuinartarput, taamaammallu pissusissamisoorpoq suliniutinit taakkunannga assigiinngitsunit sunniutaasut ukiut arlallit aatsaat qaangiuppata takuneqarsinnaalissappata.

Sammineqartoq pillugu ilisimasani avitseqatigiittarnissap paasissutissiisarnissallu ingerlaannarnissaat pingaaruteqarpoq. Kinguaassiuutitigut atonerluisarneq suliassaqaqarfiuvoq immikkuullarissaq iliuuseqartuarnissamik pisariaqartitsiffiusoq. Taamaattoqarmallu piffissaliinnermut naatsorsuutigisaqarneq anguniarneqartussarlu imminni periusissiamik suliqaarnermi akornutaasariaqanngillat, paarlattanilli anguniarneqartussap qanillattornerani suliassaqaqarfimmut qitiutitsineq ingerlaannartariaqarluni.